

op fra. Forsøgsmøllens Borebrønd blev derfor efter disse Forsøg indrettet paa varigt at betjenes paa denne Maade, idet den gamle Mølle blev sat til at drive en Kompressor, som sender den Luft ned i Brønden, der driver Vandet op; og denne Anordning blev truffen ikke alene for selve Forsøgsmøllens egen Skuld, men for tillige i Tidens Løb at vinde Erfaring for, om Fremgangsmaaden er praktisk og holdbar.

Da Aftov ligger højt (200 Fod over Havet) og Beboerne her ofte lide af Vandmangel, dannede der sig blandt disse et Vandforsyningselskab, som opførte sig en stor Vandbeholder paa en Grund lidt borte fra Forsøgsmøllen med et Rørsystem rundt om i Husene og Gaardene, idet jeg gav Selskabet Tilladelse til at erholde Vand fra Borebrønden ved Forsøgsmøllen, for saa vidt den ikke selv bruger det, og ogsaa Vindkraft af den gamle Mølle, for saa vidt den er ledig, medens Selskabet selv for at sikre sig maatte anstaffe og drive en Petroleumsmotor, naar det trænger til mere. Denne Indrømmelse til Selskabet blev given under udtrykkelig Forbehold af, at den kan tages tilbage naar som helst, i hvilket Tilfælde Selskabet selv maa anstaffe sig en Borebrønd og Mølle, og at Selskabet holder Luftpumpen vedlige, da der gaar større Slid paa den, end hvis den alene skulde pumpe til Forsøgsmøllen. Ved denne Indrømmelse opnaas saa — idet Forsøgsmøllen uden egen Omkostning eller Tab yder en Del herboende Menneſter en væsentlig i alt Fald foreløbig Hjælp — at der vil komme til at foreligge Erfaring for en saadan Dyrbrønds Vandforsyning ved Oppustning formedelt Vindkraft med Petroleumsmotor som Reserve, Erfaringer, der ventelig ville kunne blive til Nytte ogsaa Vandets.

B. En anden Række Forsøg, der har taget betydeligt mere af de givne Bevillinger, er over Vandets Adskillelse i Brint og Ilt. Ved en tidligere Afhandling er gjort Rede for de i 1896 naaede Resultater. Da dette Felt var ganske nyt, havde jeg truffet Overenskomst med et italiensk Selskab, G. Garutti, der arbejdede paa Udviklingen af elektrolytiske Apparater, hvorefter Apparaterne og deres Anvendelse skulde være patentfri i Danmark, inod at jeg uden Afgift overleverede Selskabet mine Erfaringer og Forbedringer i denne Henseende for Udlandet. Nævnte Afhandling gav endvidere Oplysning om de Erfaringer, der den Gang vare indvundne ved et Lysanlæg, som Aftov Følgehøjskole havde indrettet sig, og hvortil denne fra Forsøgsmøllens Side fik tilsendt Brint og Ilt. Som den Gang angivet vilde der blive adskilligt, som kunde forbedres, ikke alene ved Lamper og Glødelegemer i Genhold til de indhøstede Erfaringer, men navnlig ved at gaa over fra Bly til Jærnapparater til Vandadskillelsen.

Det italienske Selskab folgte imidlertid sine Rettigheder til et belgisk Selskab, L'Oxhydrique, der dannedes paa samme Spørgsmaal, og dette Selskab sluttede en ganske tilsvarende Overenskomst med mig.

Efter forskellige Forsøg blev Overgangen gjort til Jærnapparater, der vise betydelige Fordele, idet et Arbejde af given Størrelse giver ca. 70 pCt. mere Brint og Ilt end Blyapparaterne. Selskabet har navnlig virket for Brintens og Iltens Anvendelse i Metalindustrien og har naaet overmaade smukke Resultater, som findes omtalte i hofølgende Foredrag med Forhandling, som i Aar har været holdt i „den tekniske Forening“. Det vil heraf ses, at der er aabnet Mulighed for et temmelig vigtigt Hjælpemiddels Indførelse i denne Industri og samtidig for en profitabel Udnyttelse af Vindkraften. Ganske enkelte mekaniske Værksteder have hidtil forskrevet Ilt fra Udlandet, tilvejebragt ad kemisk Vej og derfor saa dyrt (ca. 11 Kr. pr. Kubikmeter), at Anvendelsen kun har kunnet være meget begrænset; men dersom Prisen kan sænkes væsentligt, vil Anvendelsen, særlig med de smukke Metalarbejder frembragte af L'Oxhydrique, blive langt mere almindelig, og dette vil kunne ske, naar Sagen tages op af Møllere ad elektrolytisk Vej, hvor det sikkert vil findes at være Regning, naar der blot kan naas 3 Kr. pr. Kubikmeter, og der tillige er tilstrækkeligt Marked. Nævnte Afhandling giver yderligere Oplysning med Hensyn til en saadan Tilvirkning ved Bejrømler og Udnyttelse af Metalindustrien og ophjser eksempelvis om Størrelsen af de Marsafgifter, hvorfors danske Forbrugere ere forsaaned ved den mellem L'Oxhydrique og mig bestaaende Kontrakt. Eksempelvis kan angives, at den Udgift (foruden Anskaffelsen) af de 10 Apparater, hvoraf Forsøgsmøllen er i Besiddelse, vilde have været 10×115 eller 1150 fros. aarlig.

I afvigte Maj Maaned har jeg med Møllersvenden været i Brugelles for personlig at indøve os i denne Slags Metalarbejder, og Forsøgsmøllen har i denne Henseende virket til, at denne Industri vinder Udbredelse, og at der herved samtidig skabes et Marked for Brint og Ilttilvirkning. Der er imidlertid endnu en enkelt Vanskelighed at overvinde, nemlig ved Komprimeringen af disse Luftarter. For den Storindustri, som